

РЕЦЕНЗІЯ

**кандидата юридичних наук, старшої викладачки кафедри
адміністративного, господарського права та фінансово-економічної**

безпеки Навчально-наукового інституту права

Сумського державного університету

Миргород Валерії Валеріївни

на дисертацію здобувача ступеня доктора філософії в галузі знань

08 Право за спеціальністю 081 Право Шунька Миколи Григоровича

**«Адміністративно-правовий статус суддів вищих спеціалізованих судів в
Україні»**

Грунтовне аналізування дисертаційного дослідження Шунька Миколи Григоровича, виконаного на тему «Адміністративно-провадний статус суддів вищих спеціалізованих судів в Україні», яке представлено для захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право дає підстави стверджувати, що воно є актуальним, належним чином науково обґрунтованим, мета та завдання дослідження сформовані на належному рівні, а висновки відповідають завданням, сформульованих у вступі дисертації.

Актуальність обраної теми дисертації

Україна, як правова держава, повинна гарантувати кожному право на судовий захист, що можливо завдяки судовій владі держави. У результаті судової реформи сформувалася нова судова система, яка включає спеціалізовані вищі суди. Вибір спеціалізації вищого суду зумовлений низкою обґрунтованих факторів: процесом євроінтеграції в Україні, високим рівнем корупції та повною відсутністю судової практики щодо спорів, пов'язаних із правом інтелектуальної власності.

Створення Вищого антикорупційного суду набуло розголосу, а його подальша діяльність піддалася жорсткій критиці з боку юристів та суспільства.

Водночас практика показує, що в Україні не було жодного випадку консолідації діяльності антикорупційних органів, тому був створений спеціалізований антикорупційний суд. Крім того, стрімкий розвиток суспільства та інформаційних технологій у майбутньому зумовить зростання кількості випадків незаконної узурпації інтелектуальної власності. Незважаючи на те, що на початку функціонування зазначеної інституції буде досить багато проблем, все ж у наукових колах перспективи його створення оцінюють досить позитивно, адже це дозволить вирішувати суперечки, пов'язані з інтелектуальною власністю, набагато швидше та якісніше. У зв'язку з цим значення судді для реалізації означених заходів є колосальним, саме тому обрана Миколою Григоровичем тема є вкрай актуальною.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертація виконана відповідно до Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року, схвалених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019; Стратегії розвитку наукових досліджень Національної академії правових наук України на 2021–2025 роки, затвердженої Постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 26 березня 2021 року та науково-дослідної теми Навчально-наукового інституту права Сумського державного університету «Організаційно-правові засади функціонування правоохоронної, судової та фінансової систем України» (номер державної реєстрації 018U001317).

Ступінь обґрунтованості положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність і новизна, повнота їх викладу в опублікованих працях.

Аналіз анотації, тексту дисертації та змісту публікацій Шунько Миколи Григоровича дають змогу зробити висновок про наукову обґрунтованість та достовірність результатів, отриманих у результаті науково-теоретичного пошуку. Усі наукові положення, висновки та рекомендації достатньою мірою

обґрунтовані, підкріплені теоретичними положеннями, нормативно-правовою базою, статистичними даними. Вони відповідають меті та завданням роботи, що забезпечується адекватністю обраних для дослідження методів. Усі ці методи були використані комплексно.

Дисертаційна робота виконана на високому науковому рівні. Імпонує і вміння автора підбирати правильну методологію, зокрема, серед іншого Микола Григорович використовує загальнонаукові, так і конкретні наукові методи пізнання, а саме: історико-правовий, документального аналізу, логіко-семантичний, системно-структурний, аналітичний, формально-юридичний, порівняльно-правовий. Сучасні й обґрунтовані методи дослідження обумовили вирішення поставлених дисертантом завдань.

Наукова новизна дисертаційного дослідження визначається тим, що дисертаційна робота є одним із перших комплексних досліджень, яке, ґрунтуючись на нормативно-правових актах вітчизняного й зарубіжного законодавств, наукових здобутках учених різних часів, є комплексною спробою визначити сутність та особливості адміністративно-правового статусу суддів вищих спеціалізованих судів в Україні, а також, урахувавши вітчизняний досвід і досвід зарубіжних країн, виокремити й запропонувати перспективні напрями вдосконалення національного законодавства.

Основні результати дисертаційного дослідження викладені в чотирьох статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях України, та одній статті – у зарубіжному виданні, чотирьох тезах наукових повідомлень на науково-практичних конференціях.

Практичне значення результатів дослідження полягає в тому, що викладені в роботі висновки й пропозиції можуть бути використані в:

науково-дослідній сфері – як основа для подальших теоретико-правових досліджень, присвячених проблемним аспектам адміністративно-правового статусу суддів вищих спеціалізованих судів в Україні.

правозастосовній діяльності – як основа для удосконалення адміністративно-правового статусу суддів вищих спеціалізованих судів зокрема та вдосконалення правового статусу суддів в цілому;

освітньому процесі – під час підготовки підручників і навчальних посібників із дисциплін «Адміністративне право і процес», «Основи запобігання злочинності», «Сучасні проблеми адміністративного права та процесу».

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому.

Представлені до рецензування дисертація та анотація відповідають вимогам визначених постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 р. № 40. Дисертація складається із вступу, трьох розділів, що містять 9 підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Повний обсяг дисертації становить 219 сторінок і складається з анотації, вступу, трьох розділів власних досліджень, висновків, списку використаних джерел та додатків. Список використаних джерел, що налічує 250 найменувань, розміщений на 26 сторінках, додатки – на 7 сторінках. Робота доповнена таблицями та рисунками.

В анотації подано найважливіші результати дослідження та представлено їх новизну. Анотація викладена українською та англійською мовами, що відповідає вимогам чинного законодавства України щодо оформлення дисертації.

Вступ містить всі складові, рекомендовані чинним законодавством України, зокрема: обґрунтування актуальності проблеми дисертації; зазначення зв'язку роботи з науковими програмами, темами; формулювання мети, завдань дослідження; визначення об'єкту, предмету та методів дослідження; визначення науково-теоретичне підґрунтя для виконання дисертації та нормативну базу наукового дослідження; окреслення практичного значення висновків та положень дисертації; перелік наукових

конференцій, де були апробовані основні положення роботи; надання відомостей щодо публікацій дисертанта за матеріалами дисертації.

У першому розділі дисертації «Теоретико-правові засади дослідження адміністративно-правового статусу суддів вищих спеціалізованих судів в Україні» досліджено поняття та сутність адміністративно-правового статусу суддів вищих спеціалізованих судів; з'ясовано місце та роль судді вищого спеціалізованого суду України в судовій гілці влади; охарактеризовано принципи діяльності суддів вищих спеціалізованих судів в Україні.

У другому розділі дисертації «Характеристика елементів адміністративно-правового статусу суддів вищих спеціалізованих судів в Україні» охарактеризовано вимоги, що висуваються до кандидатів на посаду судді вищого спеціалізованого суду України; визначено повноваження суддів вищих спеціалізованих судів в Україні; окреслено адміністративні права та обов'язки суддів вищих спеціалізованих судів в Україні; здійснено характеристику юридичної відповідальності суддів вищих спеціалізованих судів в Україні;

У третьому розділі «Шляхи удосконалення адміністративно-правового статусу суддів вищих спеціалізованих судів в Україні» дисертантом охарактеризовано зарубіжний досвід адміністративно-правового регулювання статусу суддів спеціалізованих судів та визначено напрями вдосконалення адміністративно-правового статусу суддів вищих спеціалізованих судів в Україні.

Хотілося б відзначити стилістичну культуру дисертаційного тексту, його логічну структуру, точність і стислість висновків до кожного розділу, концептуальний характер висновків до дисертації, широку залученість досліджень зарубіжних авторів.

Всі запозичення в роботі оформлені відповідно до вимог законодавства України з чітким посиланням на першоджерело. Плагіат в роботі відсутній, а всі запозичення, виявлені в роботі, оформлені коректно і не мають ознак

плагіату. Коефіцієнти подібності визначені в протоколів перевірки роботи в межах дозволених норм.

Висновки сформульовані дисертантом чітко і повно розкривають поставлені в роботі завдання та результати дослідження.

5. Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації

Принципових недоліків у дисертації Шунька Миколи Григоровича, виконаного на тему «Адміністративно-проводовий статус суддів вищих спеціалізованих судів в Україні» під час рецензування мною не виявлено, але є ряд зауваження:

1. У вступі доцільно наголосити на важливості для суспільства утворення вищих спеціалізованих судів в Україні та більш чітко окреслити їх місце в судовій системі України.

2. У підрозділі 2.3. дисертації Микола Григорович характеризує обов'язки судді вищого спеціалізованого суду. Зокрема, зауважує «... обов'язок судді вищого спеціалізованого суду – це виявляти повагу до учасників процесу...» (стор. 117). В подальшому по тексту дисертації автор визначає перелік нормативно-правових актів, які закріплюють цей обов'язок, без належної конкретизації.

3. У списку використаної літератури доволі великий відсоток джерел, що були опубліковані понад 5 років тому, що дає підстави до появи сумнівів щодо актуальності даних, які були використані в дослідженні. Бажано користуватися більш новою літературою та більш новими дослідженнями.

Вказані зауваження не є принциповими, тому не знижують наукової цінності дослідження та його практичне значення.

Вважаю за доцільне для дискусії поставити наступні запитання:

1. Які результати роботи ВАКС зараз чи є позитивні тенденції?
2. Які особливості роботи суддів вищих спеціалізованих судів в умовах воєнного стану?

3. Яким на Вашу думку буде результат у сфері протидії правопорушенням у сфері інтелектуальної власності, якщо нарешті запрацює Вищий суд з питань інтелектуальної власності?

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам

Дисертація Шунька Миколи Григоровича, виконаного на тему «Адміністративно-провадний статус суддів вищих спеціалізованих судів в Україні» є завершеним дослідженням та за науковою новизною, актуальністю, теоретичною і практичною цінністю відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктор філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 р. № 44.

РЕЦЕНЗЕНТ:

Кандидат юридичних наук,
старша викладачка
кафедри адміністративного,
господарського права та
фінансово-економічної безпеки
Навчально-наукового інституту права
Сумського державного університету

Валерія МИРГОРОД

